

Datum
2018-03-13
Adress
August Palms Plats 1
Diarienummer
STK-2018-224

Yttrande

Till
Justitiedepartementet

Remiss från Justitiedepartementet - Stärkt skydd för valhemligheten Ju2018/00824/L6

Sammanfattning

Malmö kommun tillstyrker utredningens förslag i sin helhet.

Yttrande

Skärpta krav på skyddet av valsedlar

Malmö kommun tillstyrker utredningens förslag.

Malmö kommun har tidigare yttrat sig över förslagen i SOU 2016:71 ”Snabbare omval och förstärkt skydd för valhemligheten” om placering av valsedlar innanför valskärmarna. Malmö kommun avstyrkte då förslagen mot bakgrund av de stora valadministrativa problem och kostnader som skulle uppstå. I sitt svar hänvisade Malmö kommun till valnämnden i Malmö kommuns yttrande. Valnämnden anförde där bland annat följande rörande en avskärmning av valsedelställen vilket Malmö kommun återigen vill föra fram som kommentar till det nu lagda förslaget:

”Valnämnden förordar istället en lösning där valhemligheten stärks genom bättre avskärmning och förbättrad avskildhet vid valsedelställen tillsammans med utökad information till väljarna från valmyndigheten och valnämnderna om vad valhemligheten innebär och hur denna bästa kan värnas. Länsstyrelserna bör även tillmäta frågan större utrymme vid utbildning av valnämnderna. Det uppstår praktiska utmaningar även med den av valnämnden förordade lösningen men dessa är enligt valnämndens uppfattning lättare att hantera inom ramen för nuvarande system och vid valet av röstmottagningsställen och vallokaler. Valnämnden har redan i dag på de större röstmottagningsställena flera platser där valsedlar finns utlagda för att åstadkomma bättre flöde och service åt väljarna. Dessa skulle på ett relativt enkelt sätt kunna skärmas av ytterligare. [...] Även med den av valnämnden förordade lösningen med ytterligare avskärmning krävs förstärkt kontroll. Kontrollerna bedöms dock inte behöva ske efter varje väljare och antalet valsedelställen som måste kontrolleras är färre vilket minskar risken för köbildning och väntetid. Valnämnden menar dock att väljarna kan få

tvingas acceptera viss väntetid för att vinna ordning och reda, tillförlitlighet och rättssäkerhet vid valprocessen.

En lösning med bättre avskärmning och avskildhet vid valsedelställen tillsammans med förstärkt information och utbildning kring valhemligheten framstår sammantaget för valnämnden som mest lämplig och minst komplicerad för att uppnå en förstärkning av valhemligheten. Till detta kommer inte minst kostnadsaspekten. En lösning med ökad avskärmning medför visserligen en kostnadsökning i form av bland annat inköp av skärmar och behov av ytterligare röstmottagare, men inte i tillnärmelsevis samma stora omfattning som utredningens förslag.

Valnämnden ser för framtiden även ett behov av att ytterligare se över och utreda frågan kring valsedlar bland annat avseende deras utformning och tillhandahållande. Intressant i detta sammanhang hade varit att närmare undersöka till exempel det system man har i Danmark med en gemensam valsedel för alla partier eller det i Estland använda systemet där väljaren själv skriver en kod för parti och kandidat på valsedeln. Naturligt hade även varit att gå vidare med försöksverksamhet med elektronisk röstning. Valnämnden har sedan tidigare anmält intresse för att vara pilotkommun vid ett eventuellt elektroniskt val.”

Stärkt valhemlighet genom bättre möjlighet att personrösta

Malmö kommun tillstyrker utredningens förslag.

Personvalet är rent principiellt ett väldigt viktigt inslag i det svenska valsystemet som är grundlagsfäst. Utredningens förslag kommer att underlätta betydligt för väljare att personrösta (exempelvis för utlandssvenskar eller vid förtidsröstning på annan ort än i väljarens egen valkrets) och kan även bidra till att ytterligare stärka den enskilda väljarens möjligheter att själv skydda sin valhemlighet genom möjligheten att använda en blank valsedel för att göra både ett partival och ett personval. Denna möjlighet har efterfrågats av väljarna och kommunen har även upplevt att det funnit pedagogiska problem när det gäller att förklara det nuvarande regelverket rörande personröstning för väljarna.

Ekonomiska konsekvenser

För det fall att utredningens förslag genomförs förutsätts att kommunen till fullo blir kompenserad för de ökade kostnader (främst i form av inköp av skärmar samt förordnande av fler röstmottagare) som uppstår.

Ordförande

.....
Karin Stjernfeldt Jammeh
.....

Sekreterare

.....
Pia Kanold
.....

I ärendet har Liberalerna reserverat sig och anmält att de avser lämna in en skriftlig reservation.

I ärendet har Sverigedemokraterna anmält att de avser lämna in ett särskilt yttrande.